

rade. Den svenska konserten gjorde kanske det starkaste intrycket (sagt utan lokalpatriotism!). Engelbrektskören under D. Ahlén gav fullödig tolkning åt såväl äldre som yngre körmusik, och Johanneskyrkans mäktigt romantiskt disponerade orgel ljöd klassiskt klar och klingande, då musikdirektör A. Runbäck framförde nyare svenska orgelkompositioner.

Mycket vore väl att även i övrigt omnämna. Den rika och givande personliga samvaron under dagarna må särskilt framhållas; våra gästfria finska värdar hade sannerligen icke sparat någon möda för att skapa en så festlig och förnämlig ram som möjligt kring mötet. Sälunda mottog den finske undervisningsministern mötesdeltagarna i f. d. ryska guvernörspalatset, numera ministerhotellet. Det var en egenartad känsla att så få samlas till fredlig och angenäm samvaro på denna högeligen historiska plats. Förnimmelsen av historiens och traditionens värde och betydelse gjorde sig också starkt märkbar, då de utländska mötesdeltagarna vid ett tillfälle voro inviterade av chefredaktör Amos Andersson till en värdefull musikstund i dennes förnämliga bibliotek, inrett till museum i medeltida kapellstil med en rik och dyrbar kollektion av allehanda kyrkliga klenoder.

Vanskelig har uppgiften varit att i tryck fixera minnesbilderna från Helsingforsmötet; än vanskligare är att nu sist samla intrycken i en enda brännpunkt. Men det synes mig, att man skulle kunna sammanfatta dem i tre ord ur den hymn, Engelbrektskören sjöng vid samvaron under den första mötesaftonen: Deo dicamus gratias! Det var icke blott ett improviserat anslag, ett skönt men tillfälligt preludium; det var fastmera den cantus firmus, som stark och bärande gick genom hela det Andra Nordiska Kyrkomusikermötet år 1936, ja, som ännu förpliktande dröjer kvar som ett tonande och heligt minne.

Pehr Edwall.

Postludier.

Der hersker i Organistkredse divergerende Anskuelser om, hvorvidt Præludierne, der indleder Gudstjenesten — saavel som de Forspil, der spilles før hver enkelt Salme — samt endelig de Postludier, der danner Afslutningen paa hele Gudstjenesten, bør være den enkelte Organists frie Improvisation, eller om det bør foretrækkes, at Organisten til disse Opgavers Løsning hellere bør benytte trykt — eller, paa Forhand udarbejdet, skriftligt — Materiale. I stadigt større Omfang kan det vist siges, at man fra de improviserede Præ- og Postludier gaar over til Benyttelse af i For-

---

Postludier. Samlade och utgivna av Albert Runbäck och Waldemar Ahlén (Nordiska Musikförlaget, Stockholm).

vejen komponerede Orgelstykker, hvilket sikkert ogsaa i høj Grad maa foretrækkes for mere eller mindre heldige »Fantasier» i de Tilfælde, hvor Organisten ikke magter at forme sine Improvisationer saadan, at de virkelig formaar at give Udtryk for den øjeblikkelige Situations aandelige Indhold og hele Stemning. Til Gengæld *kan* en velformet, af Øjeblikket inspireret Improvisation undertiden give Tilhørerne noget, som ikke een af de utallige forhaandenværende Orgelkompositioner vilde have formaaet at give Udtryk for, ligesom det — trods det uhyre Udvalg af kirkelige Orgelkompositioner, der staar til Raadighed — undertiden kan volde alvorlige Vanskeligheder at finde et Orgelstykke, der virkelig dækker det aandelige Indhold, som Organisten ved en given Lejlighed skal lade komme til Udtryk paa en Maade, saa at Tilhørerne kan følge ham.

Saa meget mere maa man glædes over hver ny Samling af Orgelværker, der sætter sig til Opgave at forsyne Organister med brugeligt Stof til Gudstjenestens Udformning, og nærværende Samling »Postludier» (der antageligt ligesaavel kunde være kaldt »Præludier») giver for en stor Del udmærket velegnet Stof paa en praktisk og overskuelig Maade, idet Udgiverne har inddelt Kompositionerne efter Kirkeaarets Søn- og Helligdage, saa at man — naar Værket foreligger afsluttet (det foreliggende Hefte er Nr. 1 og maa antages at efterfølges af et afsluttende Hefte) — vil have Mulighed for at finde passende Orgelkompositioner til hver af Aarets Søn- og Helligdage, eller i hvert Fald brugelige Forslag til Præ- og Postludier.

Med stor Interesse aabner man denne Samling for eventuelt deri at finde Udtryk for en Tendens, en Retningslinie, i nutidig svensk Kirkemusiks Anskuelser med Hensyn til den Aand, der bør præge Gudstjenestens Orgelspil. Nogen sikker Vejledning giver dette Udvalg af Orgelkompositioner imidlertid ikke, idet Indtrykket maa siges at være ret broget uden nogen afgjort Betoning af en særlig Stil- eller Smagsretning. I Forordet gør Udgiverne Rede for deres Syn paa den Opgave, der har været stillet dem, og anfører, at de har anset det for bedst for et saadant Postludium at lade det være en Bearbejdelse af en af de ved Gudstjenesten benyttede Salmelodier, hvilket næppe vil finde Modsigelse. Man har desuden i første Række medtaget en stor Del af i Forvejen velkendt Stof, nemlig Choralbearbejdelser af de store klassiske Mestre, *Bach, Buxtehude, Pachelbel, Hanff* o. a. — Hertil har man saa for en Række Orgelchoralers Vedkommende — navnlig hvor det drejede sig om saadanne til specielt svenske Choraler — føjet nyere Kompositioner, der med et Par enkelte Undtagelser er af svensk Oprindelse, og det er med særlig Interesse man studerer disse Prøver paa, hvad vor Tids svenske Kirkemusikere mener om det saare vigtige Spørgsmaal: hvordan skal den Musik være beskaffen, der skal lyde ved vor Gudstjeneste? Indsnævrer man Undersøgelsesmaterialiet til netop disse nyere svenske Choralbearbejdelser, vil

Indtrykket i endnu højere Grad end før, hvor man lagde Totalindtrykket af hele det foreliggende Hefte, til Grund for sin Bedømmelse af nutidige kirkemusikalske Anskuelser indenfor den svenske Kirke, vise sig at være forvirrende og — maaske — lidet oplysende.

De i det foreliggende Hefte repræsenterede ni svenske Orgelkomponister har i Virkeligheden saare lidet tilfælles, og det vil næppe være muligt at finde en fælles Retningslinie, en Tendens, der kunde siges at vise, hvad svenske Kirkemusikere af idag vil med deres Orgelmusik indenfor Gudstjenestens Rammer. Vi ser i de 18 nutidige svenske Orgelchoraler Mendelssohn-Rheinberger'ske Idealer ved Siden af renlivet »klassisk» Sats og finder moderne Fysiognomier, der ikke blot leder Tanken hen paa Reger (et enkelt Tilfælde) og Fransk mændene, men ogsaa tangerer de helt moderne Tyskere som f. Eks. Distler.

Alt dette giver tilsammen Indtrykket af en Gæringsperiode, der endnu ikke har fundet sin Afklaring, men dette er jo ikke et blot svensk Fænomen! — Man maa forvente, at det — med alt det Talent, der kommer til Udfoldelse indenfor svensk Tonekunst — maa lykkes svenske Kirkemusikere at finde ind til, hvad de egentlig vil. Der maa sikkert en Udvælgelse og en Sigtning til for at faa de Bestanddele elimineret, der ikke kan tænkes at have Livskraft mere, og endelig en bevidst Tilknytning til klassisk Choralbearbejdelsesteknik, der er og bliver det uovertrufne Ideal. Dermed være ikke sagt, at en Fornyelse ikke skulde kunne tænkes! Blot maa den podes paa en livskraftig Stamme for at kunne trives. Af de foreliggende nye svenske Orgelkompositioner er det derfor navnlig saadanne, der er i virkelig Kontakt med klassisk Orgelchoral-Teknik, som for undertegnede forekommer at have Betingelser for at være det, der viser fremad i nutidig svensk kirkelig Orgelkomposition.

N. O. Raasted.

Recensioner.

Psalmboksoplager.

Clement Marot et Theodore de Beze: Les Pseavmes mis en rime francoise. Mis en musique a quatre parties par Claude Goudimel. 765 sidor, med fransk och tysk efterskrift. Bärenreiter-Verlag, Kassel, 1935. I pappband 10 RM.

Återigen presenterar Bärenreiter-Verlag en förträfflig, och vacker ori-

ginaltrogen upplaga av ett hymnologiskt och kyrkomusikaliskt standardverk. Denna gång ställer förlaget återigen till de historiskt, hymnologiskt, kyrkomusikaliskt och liturgiskt intresserades tjänst, liksom till bibliofilerens, en vacker och förträfflig edition. Vid sidan om den redan tillgängliga Bapsts Gesangbuch av år 1545, de bömska brödernas sångbok av år 1531 och Thomissøns danska psalmebog av 1569 återges här nu Huguenotternas